
MRSA I STORFE- OG SMÅFEBESETNINGER – Råd om smittebeskyttelse

Denne informasjonen er beregnet for:

- ✓ Storfeprodusenter, småfeprodusenter og røktare.
- ✓ Andre som skal inn i storfe- eller småfebesetninger, for eksempel veterinærer, rådgivere, klauvskjærere, servicefolk og besøkende.

Hvorfor er det viktig å følge rådene for smittebeskyttelse?

- ✓ For å hindre at personer får overført smitte fra storfe eller småfe.
- ✓ For å hindre at personer tar med seg smitte inn i eller ut av fjøset/besetningen.
- ✓ For å beskytte norske storfe- og småfebesetninger mot smitte fra utlandet.

Hva er MRSA og LA-MRSA?

MRSA er gule stafylokokker som har blitt motstandsdyktige mot antibiotika. Husdyr (særlig gris) og mennesker kan smitte hverandre, og være bærere av LA-MRSA (livestock associated/husdyrassosiert MRSA) på huden, i svelget og i nesa.

I et fjøs/besetning vil LA-MRSA kunne finnes i miljøet (inklusive i støv) i tillegg til på dyr.

Generelle forholdsregler:

- ✓ I storfebesetninger skal det være en smittesluse med et klart fysisk skille mellom fjøset/besetningen og omverdenen, samt egne overtrekksklær og støvler. Det må være gode muligheter til å vaske støvler, overtrekksklær, hender og utstyr på innsiden av smitteslusen. I småfebesetninger er det ikke et forskriftskrav om en smittesluse, men et egnet system for smittebeskyttelse. Det anbefales at man lager systemer i småfebesetningene som har tilsvarende smittebeskyttende effekt som smittesluse.
- ✓ Smitteslusene må være funksjonelle slik at smitte ikke overføres via slusen.
- ✓ Det skal legges til rette for at dyrebilsjåfør kan benytte besetningens overtrekksklær og støvler hvis sjåføren må inn i besetningen for å laste opp dyr.

Renhold av fjøs, klær og utstyr

- ✓ Alle arbeidsklær bør vaskes regelmessig på 60 grader, inklusive besetningens egne klær og støvler i smittesluse.
- ✓ Fjøset bør rengjøres regelmessig, og man bør tilstrebe et lavt støvnivå.
- ✓ Det anbefales å legge særlig vekt på godt renhold i og ved drikkekar, fôrplasser, kraftfôrkrybber, liggeplasser, samt i ungdyravdelingene.
- ✓ Utstyr som brukes i flere besetninger, skal vaskes og desinfiseres mellom hver besetning.

Daglig smittebeskyttelse ved arbeid i besetningen

Før man går inn i fjøset/besetningen:

- ✓ Heng klær i den ytre sonen i «smittesluens», helst i et skap som bare brukes til dette.
- ✓ Vask hendene med såpe og vann, og tørk dem med papir.
- ✓ Ifør deg besetningens overtrekksklær og støvler.

Når man forlater fjøset/besetningen:

- ✓ Ta av overtrekksklær og støvler.
- ✓ Vask hendene med såpe og vann og tørk dem med papir.
- ✓ Ta på egne klær og skotøy.

Smittebeskyttelse ved besøk fra andre land

- ✓ For alle som har vært i kontakt med husdyr i andre land, gjelder en generell anbefaling om at det skal gå minimum 48 timer før vedkommende skal ha kontakt med norske husdyr. Minst 24 av disse 48 timene skal vedkommende ha oppholdt seg i Norge.
- ✓ Personer som har arbeidet i husdyrbesetninger i andre land, bør teste seg for LA-MRSA før de kommer i kontakt med norske husdyr. De bør bruke hodeplagg, engangshansker og kirurgisk munnbind inntil negativt prøvesvar foreligger.
- ✓ Øvrige besøkende fra andre land bør gjøre en grundig vask og desinfeksjon av hendene før de går inn i besetningen, benytte hodeplagg og følge rådene om daglig smittebeskyttelse ved arbeid i besetningen som finnes i dette informasjonsarket.

Smittebeskyttelse ved besøk i storfe- eller småfebesetninger i andre land

- ✓ Bruk engangshansker og hodeplagg ved besøk i husdyrrom med storfe eller småfe.
- ✓ Hendene skal vaskes og desinfiseres rett etter at beskyttelsesutstyret er tatt av.
- ✓ Hvis det er mulig, ta en dusj etter besøk i besetningen.
- ✓ Det skal gå minimum 48 timer fra et besetningsbesøk i utlandet til kontakt med norske husdyr. Minst 24 av disse 48 timene skal vedkommende ha oppholdt seg i Norge.

Ansettelse av personer som har arbeidet i husdyrbesetninger i andre land

- ✓ Personer som har arbeidet i husdyrbesetninger i andre land, bør testes for LA-MRSA før de begynner å jobbe i besetningen. Ta kontakt med lege og følg Folkehelseinstituttets anbefalinger om behandling hvis vedkommende er smittet. Les mer om dette på Folkehelseinstituttets hjemmeside www.fhi.no.
- ✓ Inntil et negativt resultat av LA-MRSA-prøven foreligger bør vedkommende dusje, vaske håret grundig og desinfisere hendene før hvert besøk i besetningen. Vedkommende bør bruke hodeplagg, engangshansker og kirurgisk munnbind. Det er viktig at vedkommende følger råd om daglig smittebeskyttelse ved arbeid i besetningen som finnes i dette informasjonsarket.

Når LA-MRSA er påvist i din besetning

- ✓ Hvis det er påvist LA-MRSA-smitte i besetningen, skal alle som skal inn i besetningen informeres.
- ✓ Personer som arbeider i besetninger hvor det er påvist LA-MRSA, bør ikke stille dyr i andre besetninger.
- ✓ Det bør være minst mulig persontrafikk inn og ut av besetninger som er smittet med LA-MRSA.
- ✓ I besetninger som har fått påvist smitte, bør rutinebesøk fra veterinær, rådgivere, servicefolk etc. legges til slutten av dagen.
- ✓ Smittefaren for dyr og mennesker er ikke like stor i storfe- og småfebesetninger som i grisebesetninger, men i husdyrrom anbefales det å benytte hodeplagg, engangshansker og kirurgisk munnbind eller støvmaske. Støvmaske med utluftingsventil beskytter mennesker mot MRSA-smitte fra dyr og miljø. Maske uten utluftingsventil, eller kirurgisk munnbind, beskytter dyrene mot smitte fra mennesker. Hvis besetningen er LA-MRSA-smittet anbefales derfor støvmaske med ventil. Maske/munnbind skal skiftes ofte, og alltid når det blir fuktig.
- ✓ Etter et opphold i fjøset/besetningen: Vask hendene grundig med såpe og vann, og tørk dem med papir. I tillegg bør hendenes desinfiseres, for eksempel med sprit med glyserol.
- ✓ Utstyr som benyttes i en MRSA-smittet besetning skal vaskes og desinfiseres etter bruk.

Ønsker du å finne ut om du eller din besetning er smittet?

- ✓ Hvis du har mistanke om at din besetning kan være smittet av LA-MRSA, ta kontakt med Mattilsynet på tlf. 22 40 00 00.
- ✓ Ønsker du å teste om du eller andre er smittet? Ta kontakt med din fastlege. Undersøkelsen er gratis, og du får svar i løpet av en ukes tid.

Her finner du mer informasjon om LA-MRSA:

Mattilsynet: www.mattilsynet.no

Folkehelseinstituttet: www.fhi.no

Veterinærinstituttet: www.vetinst.no

Animalia: www.animalia.no